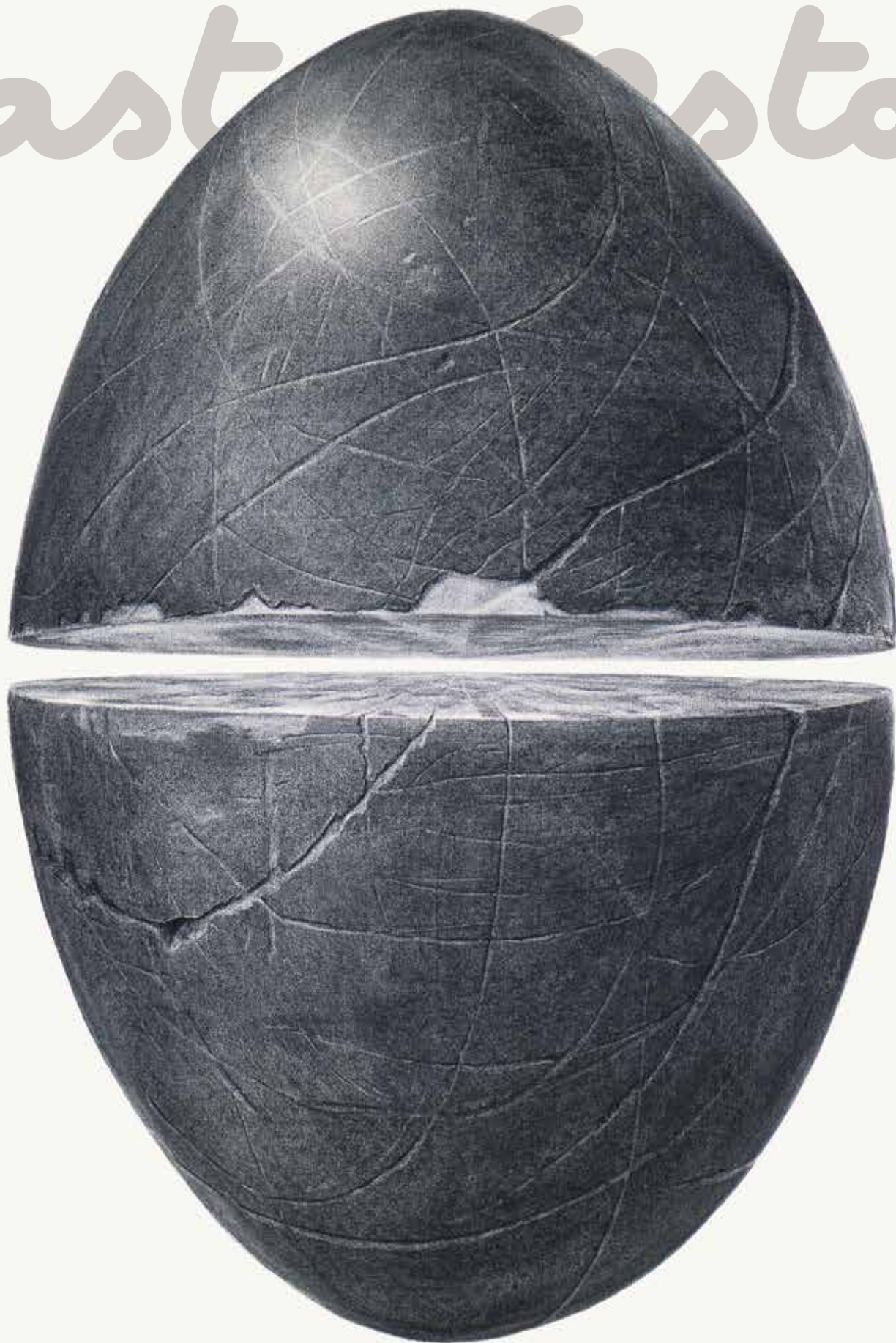

Vlastnost

4*25

ROMAN ŠMUCLER
RICHARD NESTLER
EXPO 2025
VÍT VOLÁČEK

Připravte se
#včas

Pojistěte se **#včas** pro případ nesoběstačnosti a žijte si v klidu bez obav z budoucnosti.

Životní pojištění

Stanislav Bernard
spolumajitel Rodinného pivovaru Bernard

Možná vás překvapí, že v rukou držíte už osmdesáté první číslo magazínu Vlastní cestou a že je to tedy už dvacet let od doby, kdy jsme se do něj poprvé pustili. Přiznám se, že tehdy jsem cítil, že média začínají ztrácet svou nezávislost, a tak jsem si říkal, proč si nevytvořit vlastní prostor, kde se budou objevovat myšlenky, rozhovory a příběhy, které mají skutečnou hloubku. Chtěli jsme samozřejmě budovat i značku pivovaru. Ale rozhodně to nebylo jen o pivo. Bylo to o svobodě, odvaze a chuti dělat věci poctivě a inspirovat ostatní. Pamatuji si, jak jsme se sešli v hospodě. Já, Zdeněk Mikulášek, Markéta Navrátilová se svým fotografickým talentem, grafik Štěpán Malovec, novinář Boris Dočekal... Začali jsme přemýšlet o magazínu, který bude jiný než ostatní. O magazínu na kvalitním papíře, s krásnými fotografiemi, odlišným formátem, čistou grafikou, se silnými texty a rozhovory se zajímavými lidmi, kteří mají co říct. A i když je to firemní magazín, nikdy jsme nechtěli, aby to byl jen pivovar. Tomu samozřejmě věnujeme stránku nebo dvě, ale gró obsahu vždycky patří lidem, jejich osudům, jejich práci, talentu a výjimečnosti. Na začátku jsme si možná i trochu naivně mysleli, že se nám podaří ovlivňovat veřejné dění, ale ať už je to jakkoliv, magazín je tu hlavně pro to, aby otevíral zajímavá témata a nabízel čtenářům kvalitní čtení

zdarma – však si o něj stačí jen napsat a my vám ho rádi budeme posílat až domů. Za těch dvacet let jsme se dočkali spousty krásných reakcí. Jen jak vyjde nové číslo, čtenáři nám píší, jak se těšili, že je pro ně potěšením listovat stránkami a objevovat, co nového jsme pro ně připravili. A já si toho nesmírně vážím. Náklad magazínu se mezitím zdvojnásobil a kolem jádra se vytvořila skvělá parta autorů: Miroslav Němý, Milan Tesař, Jana Horká, Michal Borský, Aneta Slavíková... Komiks pro nás tvoří výjimečná dvojice Jaromír 99 a Jaroslav Rudiš, fejetony píše skvělý Ondřej Neff. Za těch dvacet let se samozřejmě objevili i další, kteří časopis obohatili svým talentem. Rád bych tedy všem, kteří se na jeho vzniku podílejí, poděkoval. Největší radost mám z toho, že zakládající jádro je stále s námi a že to celé pořád dává smysl jak nám, tak i vám, čtenářům. A co popřát magazínu do dalších let? Aby neztratil svou duši, aby zůstal svobodný, inspirativní a hravý. A hlavně aby vás pořád bavil. Protože dokud se budete na jeho stránky těšit, my budeme mít chuť jej dál vydávat.

Držme se!

vlastní cestou 4²⁵

obsah

říjen — listopad — prosinec

redakce
Stanislav Bernard, Boris Dočekal, Zdeněk Mikulášek, Markéta Navrátilová, Aneta Slavíková
design
Štěpán Malovec
tisk
Indigoprint, s. r. o.
vydavatel
Rodinný pivovar Bernard, a. s.

Vaše připomínky a náměty můžete zasílat na zdenek.mikulasek@bernard.cz
Magazín Vlastní cestou je zaregistrován na Ministerstvu kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 14164.

04 — Roman Šmucler
rozhovor	27 — Vít Voláček
rozhovor
10 — Otec
povídka Borise Dočekala	31 — Jak bylo na dovolené
fejeton Ondřeje Neffa
14 — Expo 2025
fotoreportáž	32 — Dawson City: Zabíjačka
komiks (Jaromír 99 / J. Rudiš)
20 — Z pivovaru
novinky z pivovaru	34 — Za antikou do Athén
reportáž
22 — Bezčasí a ticho
Richarda Nestlera
lahůdka ze světa umění	38 — Waldsteinovo Zátíší
Vysočina a okolí

obálka > Richard Nestler, *Těleso XIX*, 2023

www.bernard.cz

www.facebook.com/bernard.cz

Baví mě řídit druhý vagón

říká

Roman Šmucler

Výhodou České republiky v tuhle chvíli je, že jsme v lecčems civilizačně zaostalá země, takže nám stačí kopírovat řešení, která už vymysleli jinde.

▼
Většina Čechů vás zná jako stomatologa, moderátora, podnikatele. Vy jste se ale profesně ještě víc rozkročil směrem k umělé inteligenci (AI). Proč?

S AI opravdu v létě nevíme, co bude v zásadních věcech na podzim, což je fascinující a zároveň děsivé; tohle, myslím, lidstvo ještě nezažilo. Kdo bude léčit, jak budeme pracovat, které profese budou potřeba... Ale co je mi opravdu strašně líto: Česká republika to úplně minula.

V jakém smyslu?

Když budu mluvit za svůj obor, v naší rodné praxi ve Spojených státech jsme AI používali ve velkém už před dvěma roky a já jsem si říkal, že sem to dokopu za tři měsíce. Vůbec ne. A nejde jen o stomatologii, kde AI ohromně šetří čas a peníze. Třeba v onkologii by mnoho lidí mohlo žít, ale umřeli, protože AI masivně nepoužíváme. Pro mě osobně je AI opravdu dar, protože jsem se vždycky pouštěl do strašně moc vesmírů. Česko má obecně rádo specialisty, jsme tak vycizelovaní z Rakouska-Uherska – to je v éře AI sebevražedná věc. Jak chcete být specialisté, když nevíme, jaké specializace budou potřeba? Naopak potřebujeme generalisty, lidi

schopné spojovat. Protože s AI jako bych si už já dnes zaměstnával milion specialistů.

Až tak dobře funguje?

Změny jsou obrovské. Poslední verze jazykového modelu Grok porazí jakéhokoliv absolventa Ph.D. v jeho oboru. Když vezmete největšího specialistu na znalosti o pivu, i on horko těžko dosáhne na deset procent znalostí Groku. Říkám to už řadu let, bohužel mě na školství nikdo neposlouchá: Znalosti člověka v tuhle chvíli mají cenu 20 dolarů za měsíc, tedy předplatného jazykového modelu. Učit děti znalosti chápu jako cvičení mozku z hlediska jeho fyziologie a rozvoje, jinak ne.

Jak se v takové době vzdělávat, což řešíte i vy jako šéf českých stomatologů?

V Česku jsme zamilovaní do nesmyslu, že si tady musíme všechno „zbastlit“ sami, když jsme ta země Jára Cimrmana. Můj obchodní úspěch spočívá v tom, že se snažím být druhý. Když děláte ultrašpičkové věci jako první na světě, uděláte hrozně moc chyb. I za socialismu se říkalo, že nikdo nechce škodovku s výrobním číslem jedna, všichni ji chtěli za tři měsíce, až se odladí chyby.

V řadě amerických států už je vzdělávání převedené do AI. Děti se učí denně dvě hodiny, víc ne. A za ty dvě hodiny s pomocí AI drasticky porazí jakoukoliv sebelepší školu.

Máme tedy čekat stroje místo učitelů?

Naopak je hezké, že učitelé mají hlavně roli člověka, soustředí se na osobní příklad, na povídání si s dětmi, na předávání lidských věcí, na výchovu. Ale látku už neřeší. Já nedávno absolvoval další studium na Harvardu, kde mi přidělili osobního AI učitele. Ten se na mě nakalibroval, přečetl si všechny moje publikace a vyzkoušel si mě. A hodnotil komplexně: Romane, máš jedničku, ale pochopil jsem, že jsi nečetl tuhle a tuhle studii, ještě si ji najdi, tady ti dávám odkazy. Přišlo mi to wow, ale pak jsem zjistil, že to dělá kdejaká základka v Arkansasu, nejen elitní univerzita v Bostonu.

To jsou klíčové věci, když se celý svět shodne, že vzdělání je zásadní pro prosperitu zemí.

Na špičkových univerzitách jako první věta zazní: Číst umíte, proto jste tady, tak si nebudeme říkat, co je v učebnici, budeme diskutovat ty nejnovější věci a budeme si povídat, proto jste na univerzitě, kde jsou ti nejlepší učitelé a skvělí spolužáci. U nás se ale používání AI ve školách zakazuje, protože to děti umí lépe než učitelé. Většina metod zkoušení je pak subjektivní, záleží na náladě učitele, a když je to písemně - první skupina nové testy odskáče, druhá už trošku více zná otázky...

Takže?

Takže kdybych mohl, i když tím hodně lidí naštvu: Vzal bych peníze České televizi, Ministerstvu kultury a školství (jde o edukační pořady) a použil je na to, abych zajistil i lidem na venkově nejrychlejší internet, všem dětem bezplatnou AI. Protože to potřebujeme.

Zároveň jste pro co nejnižší formu regulace AI. Nesdílíte pesimismus, obavy jiných?

Já osobně zodpovídám za regulaci AI v medicíně a vymyslel jsem obezličku, že je AI takzvaný zdravotnický prostředek. Tedy jako rentgen, počítač, kde výrobci mají určitou zodpovědnost. A protože je to zdravotnický prostředek, tak ve finále rozhoduje lékař. I u toho CT, které vám s pomocí umělé

inteligence dá skvělý obraz a napíše zprávu, to na konci musí někdo podepsat.

V Česku žijete, úspěšně podnikáte. Jsme nepružní? Brzdíme se sami?

Když mi někdo v životě začal říkat, že jsem kamarád, tak jsem vždycky honem zjišťoval, co dělám špatně – jakmile v Česku nevyvoláváte kontroverzi, zjevně spíte na vavřínech, umíráte, protože tady je obecně atmosféra proti změně. Jsme hyperkonzervativní, což je dobré v tom, že chráníme památky, v politice český konzervatismus možná pozitivně brzdí Evropu v určitých hodnotových věcech. Jenže v oblasti vědy, techniky, medicíny je to úplná tragédie. My se tu izolujeme.

Kudy vede změna?

Strašně poučný příběh jsem zažil v 90. letech v Rakousku. Je zajímavé, že v Česku nemáme nejlepší nemocnice na světě, ale do tří nemocnic z globální top 20 de facto dojedete na kole – jsou v Berlíně, Mnichově, ve Vídni. To říkám jako důkaz, že velká věda nemusí být jen v Číně nebo v Americe, že ve střední Evropě nemáme žádné genetické postižení.

A zpět k oné změně, prosím.

V devadesátkách bylo ve Vídni srovnání s Německem zoufalé a jakmile Rakousko vstoupilo do EU, vzhledem k absenci jazykové bariéry jsme do pěti let neznali jediného Rakušáka na rakouských vysokých školách ve vedoucí pozici. Druhořadý, třetířadý Němec je úplně smetl. Jenže uplynulo asi 15 let – a Rakušáci byli všichni zpátky. Oni prostě zabrali. Rakousko vystřelilo vzhůru, jsou hrozně dobří. My Češi jsme si naopak řekli, že postupně přestaneme uznávat i docentury a profesury Slováků... Takhle si děláme zle. Dobrá, ať se na jedné lékařské fakultě učí v našem folklórním českém jazyce, ale zbytek fakult ať je v angličtině. Soutěžme s nejlepšími školami na světě, s Harvardem, s Oxfordem. Když vyjde přelomová práce v angličtině, tak ji druhý den začneme analyzovat, protože nebude jazyková bariéra. Ale hlavně - potřebujeme nejlepší učitele světa, a ti obvykle nemluví česky.

Školství je zásadní?

Musíme ho zvednout a právě v tom by ohromně pomohla AI. Musíme se soustředit na kvalitu a mít pořad žebříčky – všech základních škol, všech gymnázií, univerzit.

„V Česku jsme zamilovaní do nesmyslu, že si tady musíme všechno „zbastlit“ sami...“

V tomto ohledu zároveň považuji za úplně nelidské, že nemáme ani takové žebříčky nemocnic. Ve chvíli, kdy mi někdo řekne, že mám zhoubný nádor ledviny, tak mi zdravotní pojišťovna okamžitě má typově říci: Ve vaší léčbě jsou nejlepší třeba na Karlově náměstí, ale tam musíte čekat, což s vaším typem nádoru nejde, mají plno, jiný velmi dobrý doktor je třeba v Novém Jičíně nebo v Brně a jmenuje se tak a tak, tady je email. Jenže my to tajíme, protože víme, že ve spoustě nemocnic jsou výsledky hrozné.

Znovu – co s tím?

Obrovskou výhodou Česka v tuhle chvíli je, že jsme tak jako začátkem 90. let strašně zaostalá země. Všechno už je jinde vymyšlené na roky dopředu. Pokud je jednou z nejúspěšnějších zemí na zeměkouli Rakousko, z jehož právního systému jsme vyšli, a když

civilizačně nepoznáte Čecha od Rakušana, tak to prostě převezmu.

Ale začali jsme tím, že jste si před dvěma lety řekl, že do Česka do tří měsíců dotáhnete AI jako v USA – a ono nic...

Musím říct, že já jsem na tom vlastně zbohatl. Když se někdo ptá, proč dělám tolik věcí, odpovídám, že u nás se vydělávají jednoduše peníze tak, že něco převezmete z civilizace, a protože tady všechno strašně dlouho trvá zavést, máte velmi dlouhé okno příležitosti. Mohl jsem vydělat i víc, ale bohatství vzniká škálováním, a to už mě nebaví, stejně peníze od určité fáze nejsou motivační prostředek. A hlavně mi vždycky jel jiný vlak, do nějž rád naskočím. Třeba jako AI vlak teď. Mě baví být průkopník, ale je důležité sedět ve druhém vagóně, kde neděláte drahé chyby. Věřit, že my Češi vymyslíme úplně nové

postupy a svět si sedne na zadek, je stejné jako čekat na první cenu ve sportce. Může se to stát, ale je to prakticky nemožné.

Škodíme si tedy sami?

Rozdělil bych to na dvě věci – politické a národní. Když začnu národními, jako Češi budeme vždycky někde okolo adaptačního středu. Technologie jsou tady historicky i díky silnému technickému vzdělání z minulosti populární, dřív to byla parní mašina, dneska třeba kryptoměny, bezkontaktní placení. Potenciál tu je, dá se něm stavět.

A politika?

Ta se úplně zhroutila. Nemáme víru v cokoliv. Za mě je první průšvih v tom, že to církev po revoluci prošvihla, přitom je správné se jednou týdně potkat, připomenout si desatero, že nemáme krást, že máme mít děti a máme se postarat o babičku a dědečka

a nedat je do LDN. Navíc vznikají politické strany založené na principu, aby do nich nechodili lidi. Přitom fungující demokracie je stavěna na filozofii masových stran, otcové-zakladatelé ve Spojených státech měli představu, že každý svobodný člověk je politicky aktivní. To tady nefunguje. Já si myslím, že v Česku má reálný politický vliv tak dvě stě lidí a možná i to je nadsazené číslo. Každá strana dnes stojí na dvou třech lidech, zbytek je křoví. Poslední, co by dělali, jsou vize a program, celé je to marketingový produkt. A tím pádem máme stát, který nedodává výsledky. Já jsem zjistil, jak důležitá je v tomhle ohledu pro mě moje druhá adresa v New Yorku.

Jak to myslíte?

Děkan tamní fakulty mi říkal: Ty jsi Newyorčan! A já se bránil, kdepak, jsem z Prahy, jenže on mi vysvětlil, že New York je stav mysli.

Newyorčan se skládá ze tří částí: nebojí se rizika, je to dřič a chce být „king of the hill“. Chce být nejlepší popelář v ulici, nejlepší otec v ulici, nejlepší v kostele, nejlepší zubař. Ten nejlepší z Newyorčanů se teď ostatně stal prezidentem Spojených států. Já naopak od dětství slychal: Ty se na nás vytahuješ, nejsi s námi kamarád, pořád se někam ženeš. Ale my potřebujeme Newyorčany, kteří strhnou ostatní. Když v Americe prohraješ zápas, nevadí, příště to zkusíš znovu.

A v Česku?

Definitivně to vzdáte v okamžiku, kdy si po česku řeknete, že smyslem života je důchod, a to co nejdelší. Že o víkendu o práci nepřemýšlíme, protože práci nemáme rádi, a kdo jo, ten je podezřelý. Přitom pro mě je práce strašně sexy: řeším projekty s nechyťřejšími lidmi světa a když vezmu počítač do ruky, stresuje mě jediné – že nemám

doc. MUDr. ROMAN ŠMUCLER, CSc.

Narodil se 8. července 1969. Jeho rozkročení mezi obory je značné: jeho odbornou profesí je zubní lékařství, zároveň působí jako vysokoškolský učitel, moderátor a podniká, mimo jiné je majitelem Asklepiion Holdingu v několika městech ČR a podniká v mnoha zemích. Od roku 2017 je prezidentem České stomatologické komory, post loni už podruhé obhájil. Je předsedou Společnosti estetické a laserové medicíny. Autor mnoha odborných publikací a zároveň na sociálních sítích aktivní glosátor politického a veřejného dění. Má dceru Justinu-Annu a syna Karla Josefa.

„Pro mě je práce strašně sexy. Stresuje mě jediné - že nemám na všechno dost času.“

na všechno dost času. Kdysi jsem si koupil dům u Prahy a sekačku na trávu s tím, že budu Čech-zahradkář. Sekal jsem pozemek pět hodin a už jsem to nikdy neudělal (*směje se*). Nikomu to neberu, ale já si odpočinu u jiné práce.

Vy byste nešel do politiky?

Tak jako jsou kvartální alkoholici, jsem já člověk, který kvartálně přemýšlí o velké politice. Všechny volby, do kterých jsem mohl jít, by asi bývaly dopadly dobře, ale já jsem se našel ve stomatologii. Roli prezidenta stomatologické komory pojmám – jakkoli to může znít nafoukaně – jako jednu z nejvyšších funkcí, jaké v tomhle státě můžete mít, vždyť já se vlastně starám o zuby 11 milionům lidí. Mám funkce v evropské stomatologii a Evropa, to je od Skotska po Vladivostok, takže slušné. Tam mám na starosti AI, digitalizaci, robotiku, příští rok by měl v Praze proběhnout Světový stomatologický kongres, akce na úrovni zasedání Mezinárodního měnového fondu plus špičková věda. Dělám rád velké věci, přednáškovou místností bude O₂ arena... To je politika, kterou se zabývám. Láká mě samozřejmě i ta opravdová, ale teď to prostě časově nejde.

Jaký je podle vás stav českého zdravotnictví? Je tak dobré, jak se tvrdí? A je tak dobré, jak bývalo?

To jsou dvě různé otázky a na obě vám dám jinou špatnou odpověď. Pohádka o špičkové úrovni českého zdravotnictví byla vědomá lež komunistů, na kterou všechny politické strany najely – i když tehdy nebyly dostupné běžné léky, v televizním Křeslu pro hosta vystoupil pan profesor, kterého pouštěli do světa a on opravdu dělal světové operace. Ale ve zdravotnické politice musíme posuzovat nemocnice nejnižší úrovně – a je děsivé, kolik lidí se do nich u nás dostane. Zabývám se teorií zdravotnických systémů a tomu našemu se říká post-komunistický systém zdravotní péče. Jeho trikem je, že docela akceptuje spoustu moderních metod, ale jakýmsi chytrým a zároveň hrozným způsobem snižuje dostupnost. Máte třeba úžasně léky a špičkové lékaře v Motole nebo v IKEMu, ale běžný člověk se tam nedostane, nebo až po dlouhém bloudění v systému. Sledujeme dostupnost ve smyslu počtu kilometrů k lékaři, ne to, jestli má pacient bolesti a jestli přežil. Vždyť nás předstihli i Poláci, což je hrozná ostuda, protože já si pamatuju z roku 1989 polskou nemocnici, kde byla ještě hliněná, ušlapaná podlaha v ambulanci.

Zdravotnická reforma je ohromně komplexní věc, ale ve zkratce, je jedním z řešení rušení počtu nemocnic? Pozor, v Německu jejich počet neklesl, jen to funguje jinak. Dělají tam jednu specializaci,

odpoledne se zavře, žádné noční služby nebudou, i když samozřejmě v noci má někdo příslužbu; ale pokud by se dělo něco hodně špatného, stejně sestřička jako každý rozumný člověk radši zavolá „rychlou“. Ale babička tam má blízko k dědečkovi, který tam umírá a celé to zaměstná spoustu lidí v malých městech. Takhle budou fungovat dvě třetiny nemocnic, začneme rozdělovat práci a pohotovost. A pohotovost? Buďte té lásky, zůstaňte doma na telefonu. Samozřejmě jsou obory, kde to nejde, velké traumatologie, kam se naváží bouračky. Ale kolik děláte v noci akutní kožní medicíny? Když přijdu v New Yorku do nemocnice, specializace typu kožní, ale i moje stomatochirurgie, dostanou seznam, kde přesně zrovna leží jejich pacienti. Není to tak, že je někdo v nervech, protože má na oddělení 36 lůžek, které buď nemá nikdy naplněné, nebo se naopak rozjede epidemie a jemu lůžka chybí. Postele se rozdělují podle potřeby: společný lůžkový fond.

To lze za vás zavést, českému odporu ke změnám navzdory? Tohle není raketová věda, to se všude učí. Lidi tu mají pořád strach z rušení nemocnic, přitom by se jich mohla spousta obnovit. To je výhoda našeho civilizačního zpoždění. Příštích dvacet třicet let nám stačí jen kopírovat. Jak to děláte, že v tom vašem německém městečku držíte nemocnici? A lusk – my to uděláme taky.

BORIS DOČEKAL

Učil na jihlavském gymnáziu už pátým rokem. Bavilo ho to, mezi studenty se cítil dobře a patřil k nejoblíbenějším učitelům. Ani trochu mu nevadilo, že v soukromé firmě by jako ajťák vydělával podstatně víc, ale práce by ho zdaleka tak nebavila.

Nejraději měl maturitní třídu 4. A, kde bylo hodně šikovných kluků a ani studentky za nimi příliš nezaostávaly. Kdyby to okolí nepovažovalo za nevhodné, rád by si s nimi tykal, byl víc kamarád než učitel. Ale alespoň se naučil jejich křestní jména, oslovovat je příjmeními, jak to dělala většina učitelů, nechtěl. Jenom ho mrzelo, že tahle třída, kterou dovede až k maturitě, mu za celý rok řekne sbohem.

Moniky, která se do města přistěhovala o prázdninách, si pořádně všiml už třetí nebo čtvrtou hodinu. Seděla ve druhé lavici hned naproti jeho stolku a pozorně ho sledovala. Když se na ni podíval, pousmála se a dívala se na něj hřejivým pohledem. A její oči nikdy neuhnulý.

Napadlo ho, jestli do něj není zamilovaná. Nebyla by první, ale dosud nikdy ten zájem neopětoval. Lichotilo mu to, byla nejhezčí z celého ročníku. Monika měla krátce zastřižené tmavé vlasy se světlejšími pramínky, úzká ústa, plné tváře, výrazné černé obočí a přívětivé oči. Když ji potkal na školní chodbě, všiml si, že má dokonalou postavu.

A byla chytrá. Jak hodiny ubíhaly, její úsměv byl čím dál víc vřelejší. Dával si pozor, aby si ostatní studenti nevšimli, že i on o ni má zájem, protože nechtěl, aby vznikly nějaké řeči. Ale rád se na ni díval a představoval si, jaké by to bylo, kdyby ji mohl pozvat na rande. Kdyby si někam vyšli a on by ji mohl líbat. Ale to nejhorší, co kantora může potkat, je to, že se zamiluje do studentky. To dobře věděl,

ale nemohl si pomoci, litoval, že není starší a nepotkali se někde v restauraci.

Třída ho v půli prosince pozvala na předvánoční večírek v salonku restaurace Parlament. Kromě mladé češtinářky, která byla rovněž oblíbená, tam byl jediný z kantorů. Večírek se mu líbil, líbilo se mu, že může s Monikou tančit a pevně ji držet. A mluvit s ní. Aby to nebylo nápadné, zatančil si i s několika jinými studentkami. Ale s Monikou tancoval nejraději. Tiskla se k němu v přítmí při ploužáku a pevně svírala jeho rameno. Byl vzrušený a marně se pokoušel své vzrušení skrýt. Nedávala najevo, že by jí to vadilo, naopak, ještě víc se k němu přitiskla. Chvilku přemýšlel, jestli je ještě panna.

Když hudba, kterou pouštěl jeden ze studentů, ztichla, chvíli si povídali. Otevřeně s ním flirtovala a on věděl, že se jí líbí. Bylo mu líto, že není jedním ze studentů a nemůže s ní chodit. Ale kdoví, o vrstevníka by možná neměla zájem. Možná ji stejně staří kluci s ještě chlapeckými zájmy nepřitahují a zajímá ji prožitá zkušenost.

Večírek skončil až těsně před půlnocí. Vyšli z restaurace a chvíli postávali v několika hloučcích na chodníku a pokračovali v kolektivní zábavě. Cítil se s nimi dobře, líp než ve společnosti svých vrstevníků.

„Doprovodíte mě?“ zeptala se Monika, když na chvíli osaměli. „Je pozdě a já se sama na ulici bojím.“

„Jistě,“ odpověděl a oddělili se od ostatních. Nikdo si toho nevšiml, ale ulevilo se mu, až když nepozorovaně zmizeli za blízkým rohem. Byli sami.

„To byl moc pěkný večer, krásně jsem si s váma zatancovala. Jste moc dobrý tanečník,“ řekla

ho políbila na pusu. Pootevřela ústa a jazykem se dotýkala jeho rtů. Dovolil jí vklouznout do úst a v tu chvíli mu bylo jedno, že dělá něco, co by dělat neměl. Monika ho přitahovala, jejímu kouzlu nedokázal odolat. Byla tak mladá a krásná a přitažlivá, že by ji mohl milovat.

„Už budu muset jít,“ řekla najednou a odtáhla se. „Máma neusne, dokud nejsem doma. Vždycky na mě čeká.“

„Děkuju vám za moc hezký večer. Uvidíme se v pondělí ve škole. Dobrou noc.“

„Dobrou noc,“ řekla, ještě jednou ho letmo políbila a zmizela v domě. Na chodbě se rozsvítilo světlo a širokým oknem viděl její siluetu, jak pomalu stoupá do schodů.

Odcházel a cítil rozpaky. Věděl, že by si neměl nic začínat se studentkou, že by ho to mohlo stát místo, o které nechtěl přijít. Ale Monika byla příliš okouzlující a za pár měsíců udělá maturitu a pak bude všechno jinak. Pak s ní může chodit a nevyvolá to žádné pobouření. Ale ty měsíce se mu zdály příliš dlouhé, cítil, že je zamilovaný jak už dlouho ne. A že by se rád s Monikou miloval dřív, než bude mít po maturitě, než pro něho bude volná. Nakonec ale zvítězil zdravý rozum, počká si na ni a pak ji pozve k sobě a budou se moct milovat beze strachu, že se to někdo dozví. Že to někdo práskne řediteli a on si bude muset hledat jiné místo.

Ve třídě si dával velký pozor a na Moniku se díval jen, když byli všichni sklonění nad klávesnicemi počítačů. Občas se zastavil u jejího monitoru a dotkl se jejího ramene. Aby to nebylo nápadné, dotýkal se i několika jiných studentek a studentů. Žádnému to nevadilo, žádnému to nepřípadlo zvláštní, brali to jako kamarádské gesto. A nikoho ze studentů ani nenapadlo, že by mohl Moniku milovat. Jen její nejlepší kamarádka ho pozorovala a v očích měla otázku.

Od večírku uplynulo čtrnáct dní a on se k němu v myšlenkách často vracel. Vracel se k tomu, jak spolu dlouho stáli na chodníku před jejím domem a byli si blízci. Jen stěží krotil svou zamilovanost a držel se zpátky. Jestli to ale vydrží těch šest měsíců, si nebyl jistý, na to kouzlu Moniky příliš propadl. Těšil se na každou hodinu v její třídě a přál si, aby se náhodou potkali někde venku a měli společnou cestu. A zašli do parku, kde by byli sami a mohli by se beze svědků líbat.

Pomalou došli až k vysokému domu, ve kterém bydlela. Nepospíchala. Držela ho za ruku a dívala se mu do očí. A pak

ho políbila na pusu. Pootevřela ústa a jazykem se dotýkala jeho rtů. Dovolil jí vklouznout do úst a v tu chvíli mu bylo jedno, že dělá něco, co by dělat neměl. Monika ho přitahovala, jejímu kouzlu nedokázal odolat. Byla tak mladá a krásná a přitažlivá, že by ji mohl milovat.

„Už budu muset jít,“ řekla najednou a odtáhla se. „Máma neusne, dokud nejsem doma. Vždycky na mě čeká.“

„Děkuju vám za moc hezký večer. Uvidíme se v pondělí ve škole. Dobrou noc.“

„Dobrou noc,“ řekla, ještě jednou ho letmo políbila a zmizela v domě. Na chodbě se rozsvítilo světlo a širokým oknem viděl její siluetu, jak pomalu stoupá do schodů.

Odcházel a cítil rozpaky. Věděl, že by si neměl nic začínat se studentkou, že by ho to mohlo stát místo, o které nechtěl přijít. Ale Monika byla příliš okouzlující a za pár měsíců udělá maturitu a pak bude všechno jinak. Pak s ní může chodit a nevyvolá to žádné pobouření. Ale ty měsíce se mu zdály příliš dlouhé, cítil, že je zamilovaný jak už dlouho ne. A že by se rád s Monikou miloval dřív, než bude mít po maturitě, než pro něho bude volná. Nakonec ale zvítězil zdravý rozum, počká si na ni a pak ji pozve k sobě a budou se moct milovat beze strachu, že se to někdo dozví. Že to někdo práskne řediteli a on si bude muset hledat jiné místo.

Ve třídě si dával velký pozor a na Moniku se díval jen, když byli všichni sklonění nad klávesnicemi počítačů. Občas se zastavil u jejího monitoru a dotkl se jejího ramene. Aby to nebylo nápadné, dotýkal se i několika jiných studentek a studentů. Žádnému to nevadilo, žádnému to nepřípadlo zvláštní, brali to jako kamarádské gesto. A nikoho ze studentů ani nenapadlo, že by mohl Moniku milovat. Jen její nejlepší kamarádka ho pozorovala a v očích měla otázku.

Od večírku uplynulo čtrnáct dní a on se k němu v myšlenkách často vracel. Vracel se k tomu, jak spolu dlouho stáli na chodníku před jejím domem a byli si blízci. Jen stěží krotil svou zamilovanost a držel se zpátky. Jestli to ale vydrží těch šest měsíců, si nebyl jistý, na to kouzlu Moniky příliš propadl. Těšil se na každou hodinu v její třídě a přál si, aby se náhodou potkali někde venku a měli společnou cestu. A zašli do parku, kde by byli sami a mohli by se beze svědků líbat.

Bylo už po vyučování, když se ozvalo nesmělé zaklepání na dveře jeho kabinetu.

„Dál,“ křikl a Monika vklouzla dovnitř.

„Já už to nevydržím,“ řekla a objala ho. Pevně stiskl její prso. Dlouho se líbali, než někdo otevřel dveře. Zavčas od sebe odskočili, ale stejně vzbudili kolegův podezřívavý pohled.

Podala svému učiteli flešku a řekla: „Podívejte se na můj program, nejsem si jistá, jestli se mi povedl. Děkuju.“

„Jistě,“ podotkl a flešku si vzal. Odešla.

„Je to moc hezká holka,“ řekl kolega a zkoumavě se na něj podíval.

„To je a je i moc chytrá.“

Večer seděl ve svém velkém bytě, zdědil ho po babičce, a surfoval po internetu, když někdo zazvonil. Šel otevřít. Za dveřmi stála Monika a tvářila se trochu rozpačitě, jako by si nebyla jistá, jestli ji pozve dál.

I on byl trochu v rozpacích. „Co se děje, máte nějaký problém?“ zeptal se a ustoupil, aby mohla vejít do nevelké předsíně. Chvilí mlčela a dívala se na něho. Ten pohled leccos prozrazoval a on tušil co.

„Chci se s váma milovat,“ řekla a sundala si kabát a pověsila ho na kovový věšák vedle dveří.

„Ale...“ zaváhal, ale nedopřála mu žádný čas. Na nic nečekala a začala ho líbat. Ustoupili do pokoje, kde byl široký gauč. Začala ho svlékat a sama si sundala svetr a halenku. Něco mu říkalo, že by to neměl dělat, že by ji měl poslat pryč. Ale přitáhl ji k sobě a sundal jí podprsenku. Džíny a kalhotky si svlékla sama. Také on byl za chvíli nahý. Položil ji na gauč a rukama jí hladil prsa.

„Počkej,“ řekl pak, přinesl z koupelny velkou osušku a položil ji na gauč. Rukou jí hladil vnitřní strany stehen. Začali se milovat. Vyvrcholili téměř současně. Měl pocit, že z ní vyklouzl příliš pozdě, že se měl víc ovládat, ale ona nic neříkala. A on se přesvědčoval, že pro jednou se nic nestane. Položil si hlavu na její břicho a hladil její boky.

Po dlouhé době řekla: „Já tě miluju.“ „Taky tě mám rád.“ „Jenom rád?“ řekla škádlivě.

„Taky tě miluju. Už dlouho. A přál bych si, abys měla po maturitě, abychom spolu mohli chodit.“

Pár minut jen tak leželi a mlčeli. Pak se začala mazlit s jeho penisem. Velmi rychle ztuhl. Milovali se ještě jednou, tentokrát si dal větší pozor. A říkal si,

jestli za ním bude chodit (proč by přišla jenom jednou), musí koupit kondomy, její těhotenství nechtěl riskovat.

Ještě chvíli si povídali, než se Monika oblékla a odešla. Seděl v pokoji a zmítaly s ním rozporuplné pocity. To milování se mu moc líbilo, ale na druhé straně se bál možných následků. Co když to Monika někomu řekne, svěří se nějaké kamarádce a dozví se to vedení školy. Bylo mu jasné, že to by bylo na výpověď. A toho se bál, nerad by se vzdával studentského prostředí a hledal si jiné místo, i když jako ajťáka by ho vzali leckde a za jiné peníze.

Monika k němu chodila dvakrát týdně a on cítil, že si život bez ní nedovede představit, že je zamilovaný. Milovali se s vášní, jakou dosud nepoznal. Znovu a znovu ho překvapovala, jako by měla zkušenosti zralé ženy. A těšil se, až zase přijde. Jenom jí kladl na srdce, aby dávala pozor, než vejde do domu, ve kterém bydlel, aby ji nikdo neviděl. K narozeninám jí koupil stříbrný řetízek s malachitovým čtyřlístkem.

Pak dva týdny nepřišla a ve škole se tvářila posmutněle, strnule, jako by mu něco neveselého chtěla říct. Jednou na ni čekal před školou, že ji doprovodí domů a zeptá se, co se děje. Proč už za ním nechodí. Ta ztráta se ho bolestně dotýkala. Ale přidala se ke dvěma kamarádkám a on neměl šanci se jí přiblížit.

Když se ten den k večeru ozval zvonek, radostně šel otevřít. Monika stála za dveřmi a na tváři měla červené flíčky, jako by předtím brečela. I teď měla na krajíčku. Rozplakala se až v předsíni a nebyla k utišení.

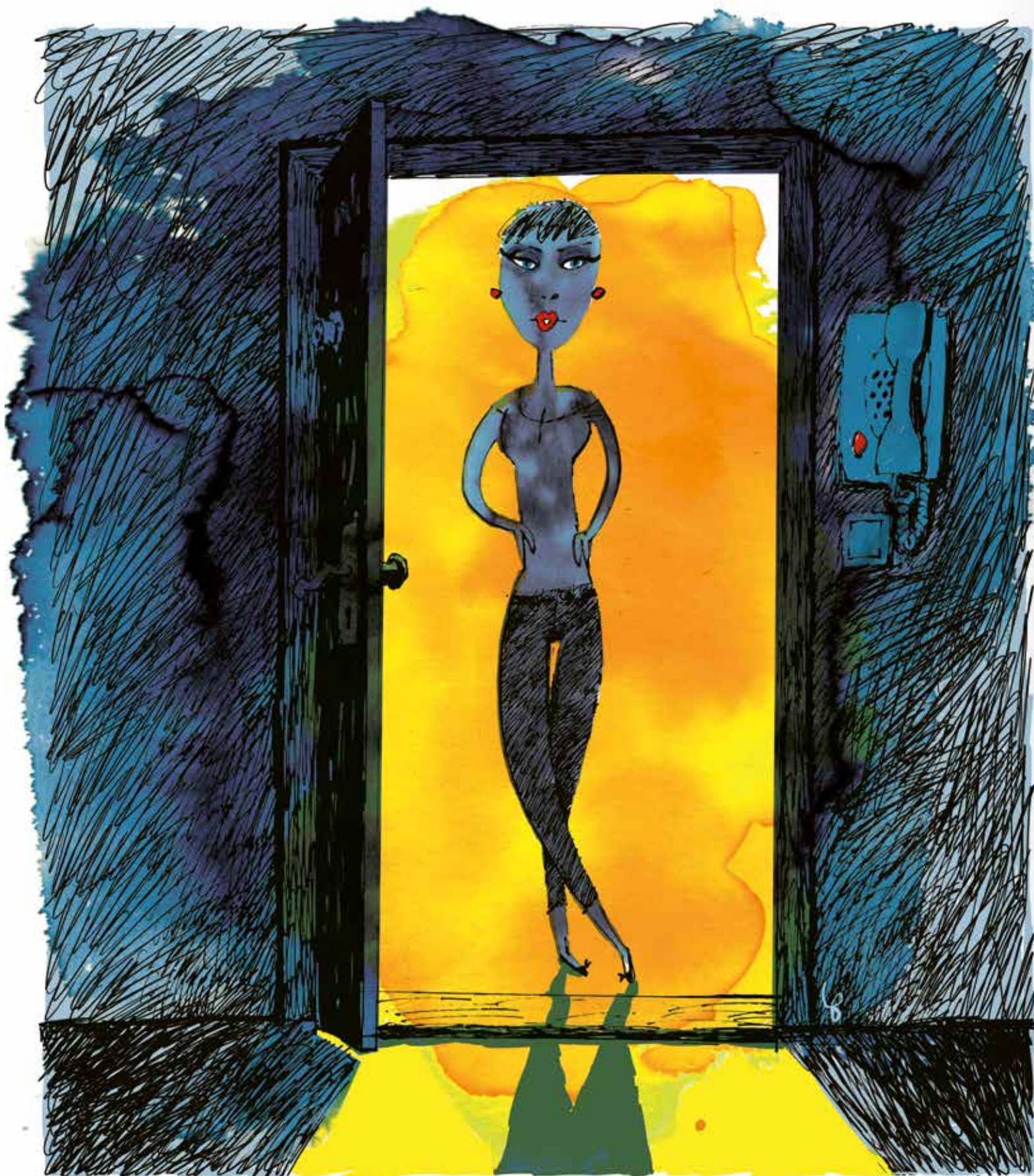
Objal ji a zeptal se, co se děje. Dlouho neodpovídala, jenom se k němu pevně tiskla.

„No tak, tak mi to řekni,“ naléhal, ale tušil, co se stalo. Mohl za to ten první večer, kdy si nedal pozor. Bylo to tak banální a on si tehdy počínal jako nezkušený kluk.

„Jsem těhotná. Už třetí měsíc.“

Zasáhlo ho to a dost dobře nevěděl, co by najednou řekl. Sice mu bylo už třicet, ale na otcovství se necítil. Báł se té odpovědnosti za malý život. A nechtěl, aby se to někdo dozvěděl, aby musel řešit následky. Ale pořád Moniku miloval, na tom potencionální dítě nemohlo nic změnit.

„A seš si jistá? Udělala sis test?“

Přikývla a šla do pokoje. Sedla si do křesla a koukala do koberce. Pak se na něj podívala, jako by čekala, že řekne něco rozhodného, něco, co tuhle situaci vyřeší. Ale to on neuměl, nechoval se jako dospělý muž.

„Nechceš si to nechat vzít? Seš hrozně mladá, ani bys nemohla jít na vysokou,“ zeptal se a očekával jasnou odpověď.

Znovu začala brečet, snažil se ji uklidnit tím, že ji hladil po zádech a líbal do vlasů.

„Nechci, já nezabiju své dítě,“ řekla konečně a tvářila se rozhodně. Právě rozhodnost byla to, co mu chybělo. Nedokázal jí být oporou. Zvládnout tuhle situaci, která mu připadala zoufalá a která neměla snadné řešení. Na okamžik zalitoval, že se tenkrát neovládl.

„Když se to dozví ve škole, dostanu padáka,“ řekl, „a to snad nechceš. Dítě se studentkou, to mi nemůže projít.“

Dlouho mlčela, jako by ke své odpovědi sbírala sílu.

„Já nikomu neřeknu, že seš otec, nechám si to pro sebe. A můžeš učit dál, když ti na tom tak záleží. A vezmeme se někdy později, kdy už to nikomu nebude vadit.“

Tahle varianta se mu také nelíbila, připadal si jako špatný člověk, který se vyhýbá odpovědnosti. Ale možná bude stačit, když to Monika zatají jen pár měsíců. A pak to nějak dopadne, pak se můžou vzít a žít spolu a starat se o dítě.

„Zatím to zůstane tajné a po nějakém čase se k dítěti přihlásím a přestěhuješ se ke mně a ve škole už to nebude nikomu vadit, aspoň doufám. Vydržíš to?“

Popotáhla a řekla rozhodně: „Dobře, budeme mít společné tajemství. Ale nevím, jestli tak dlouho vydržím bez tebe.“

„Můžeš za mnou chodit. Pro mě je čas bez tebe taky těžký, chybíš mi... A co tomu řeknou rodiče? Nebudou se vyptávat, čím je to dítě?“

„Rodiče zvládnou a okolí taky. A počkám na tebe. A občas přijdu i s dítětem, aby včas poznalo svého tátu.“

Když odešla, mlčky zíral na dveře. Ale už nelitoval, že se milovali, časem se všechno vyřeší a budou spolu. Jen ten nepřijemný pocit, že ji v tom nechává samotnou, nezmizel. Nechtěl si připadat jako padouch, který myslí jen na sebe. Měl by ze školy odejít a vzít si ji, můžou bydlet spolu, má dost velký byt.

Že Monika porodila zdravou holčičku, se dozvěděl od učitelek ve sborovně. Najednou mu bylo líto, že se k dítěti nepřihlásil. Že je na to sama a on jí není oporou. Cítil se trapně a přemýšlel, jak by

NEKLEPATI
SESTRA
VYCHÁZÍ

to napravil. Chvilku váhal, než zamířil do ředitelny. Věděl, co musí udělat, i když to měl udělat hned a nic neodkládat, nést důsledky svého jednání a být s Monikou.

„Pane řediteli, můžu s váma chvilku mluvit?“ zeptal se.

„Tak pojdte dál, kolego, máte nějaký problém?“

Svěřil se mu a cítil se trapně. „Vím, že musím dát výpověď.“

Ředitel na něj chvíli mlčky zíral a pak řekl: „Nebudeme z toho dělat aféru, udělal jste chybu, ale to se stává. Já jsem se taky kdysi zamiloval do studentky, ale počkal jsem, až bude mít po maturitě. Teď jsme spolu už třicet let. Jestli kolem toho dítěte nevznikne nějaký větší povyk, můžete ve škole zůstat. Jste dobrý učitel a mně se nechce začátkem školního roku shánět někoho jiného... A ta Monika, ta je opravdu moc hezká,“ dodal, jako by rozuměl a chápal jeho selhání.

Ze školy šel do blízkého květinářství a po krátkém váhání koupil patnáct rudých růží. Pak zamířil do nemocnice. Na chodbě porodnického oddělení potkal manželskou dvojici.

„No, pane učiteli, vy jste tak pozorný,“ řekla žena, ve které poznal Moničinu matku. Konečně v sobě sebral odvalu.

„Já... já... jsem otec,“ vypravil ze sebe a díval se do země.

Žena zalapala po dechu. Chvilí se zdálo, že mu řekne něco od plic, ale pak se uklidnila. Lepší takový otec než žádný. Hlavně aby si Moniku vzal, aby nezůstala s dítětem sama.

„Dcera měla jít studovat, přijali ji na medicínu – a teď se musí starat o dítě.“

„V nejhorším zůstane rok dva doma a pak půjde na školu. O dítě i o ni se postarám.“

„Chcete uživit tři lidi z učitelského platu?“ zeptal se Moničin praktický otec.

„Najdu si místo v soukromé sféře, tam ajťákům platí podstatně víc,“ řekl a bylo to těžké rozhodnutí. Že bude bez školy, bez studentů, si dost dobře nedovedl představit. Ale za chyby se platí. I když tak velká chyba to nebyla, měl Moniku rád a rád si ji vezme. Bude milovat ji i jejich dítě.

„A kdy bude svatba?“ zajímala se matka, jako by četla jeho myšlenky. „To dítě potřebuje oba rodiče.“

„Kdy bude Monika chtít. A bydlet bude u mě, mám dost velký byt.“

„Kytky nám sem nenoste z hygienických důvodů,“ řekla sestra, která právě vyšla z jednoho pokoje. Vrazil kytici Moničině matce a šel podél pokojů a hledal Moničino jméno.

Ležela v jednolůžkovém pokoji až na konci chodby a vedle ní na bílém polštáři byl malý uzlíček.

„Ahoj,“ řekl a ona se na něj překvapeně podívala. Nečekala ho. „Kdy tě pustí, musím koupit dětskou postýlku. A jak se vlastně naše dítě jmenuje?“

„Nina,“ řekla Monika a ve tváři jí hrál úsměv. A i když na něho byla našťavaná, byla ráda, že za ní přišel. Že konečně převzal odpovědnost za ni i za dítě.

„To je hezký jméno. Budu se o vás starat,“ řekl a pohladil Ninu po svraštělé tvářičce. A pak se nahnul nad Moniku a políbil ji.

„Bude to dobrý, uvidíš.“

EXPO

2025

Před několika dny skončilo v Ósace na uměle vytvořeném ostrově Yumeshima EXPO 2025. Vidět na vlastní oči dřevěný prstenec (The Grand Ring) od japonského architekta Sou Fujimota bylo působivé. Ten jako by objímal a hostil letošní světovou výstavu. Tato dva kilometry dlouhá dřevěná stavba je největší svého druhu na světě, z horní terasy poskytovala výhled a dole tak potřebný stín. Na přelomu června a července šplhaly teploty ke čtyřiceti stupňům a bez deštníku proti slunci vycházel jen málokdo. EXPO jsem znala jen z obrázků, jediné, nač jsem si skutečně sáhla, byl ikonický československý pavilon z roku 1958, který se dnes nachází v pražských Letenských sadech.

• The Grand Ring

• Česká republika

• Pavilon budoucnosti života

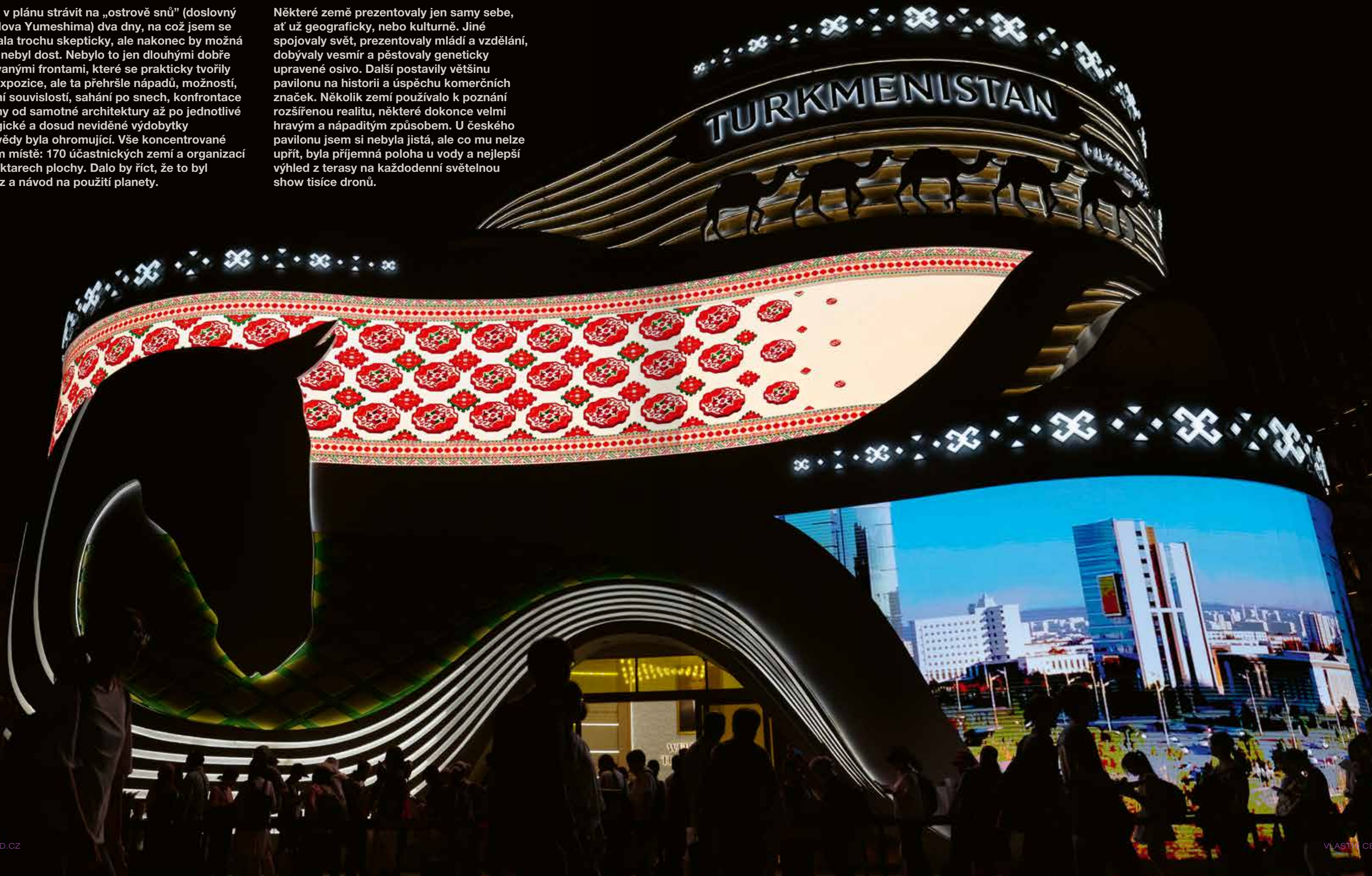
• Bahrain

• Portugalsko

Měli jsme v plánu strávit na „ostrově snů“ (doslovný překlad slova Yumeshima) dva dny, na což jsem se zprvu dívala trochu skepticky, ale nakonec by možná ani týden nebyl dost. Nebylo to jen dlouhými dobře organizovanými frontami, které se prakticky tvořily u každé expozice, ale ta přehrála nápadů, možností, pochopení souvislostí, sahání po snech, konfrontace s problémy od samotné architektury až po jednotlivé technologické a dosud neviděné výdobytky moderní vědy byla ohromující. Vše koncentrované na jednom místě: 170 účastnických zemí a organizací na 155 hektarech plochy. Dalo by říct, že to byl rychlokurz a návod na použití planety.

Některé země prezentovaly jen samy sebe, ať už geograficky, nebo kulturně. Jiné spojovaly svět, prezentovaly mládí a vzdělání, dobývaly vesmír a pěstovaly geneticky upravené osivo. Další postavily většinu pavilonu na historii a úspěchu komerčních značek. Několik zemí používalo k poznání rozšířenou realitu, některé dokonce velmi hravým a nápaditým způsobem. U českého pavilonu jsem si nebyla jistá, ale co mu nelze upřít, byla příjemná poloha u vody a nejlepší výhled z terasy na každodenní světelnou show tisíce dronů.

Devět medailí jsme si přivezli z prestižní mezinárodní soutěže World Beer Awards. Náš svrchně kvašený speciál Bernard Bohemian Ale tam získal ve své kategorii zlatou. Je to jeho již 40. ocenění, z toho 28 jsou první místa a zlaté medaile. Mezinárodní porota soutěže v hrabství Norfolk naše další piva ohodnotila sedmi stříbrnými a jednou bronzovou medailí.

V létě jsme dokončili rekonstrukci budovy v těsném sousedství pivovaru. Mnoho let prázdný a chátrající objekt je teď moderním bytovým domem. Při rekonstrukci domu včetně jeho podkroví vzniklo šest nájemních bytů, tři byty o dispozici 3+kk a tři menší byty 2+kk. Byty jsou přednostně určeny pro zaměstnance pivovaru, ale pokud je nevyužijeme, nabídneme je nájemníkům mimo firmu.

Humpolec o třetím červnovém víkendu ožil už 29. ročníkem Bernard Festu. A byl to nezapomenutelný víkend. Počasí přálo, pivo chutnalo skvěle, nálada byla výborná od prvního tónu. Vystoupili tu třeba Chinaski, Mig 21, Divokej Bill, Kateřina Marie Tichá... Příští ročník připravujeme na 19. a 20. června 2026. Vstupenky na Bernard Fest 2026 začneme prodávat již před Vánocemi.

Slad je základní surovina pro výrobu piva. Pro mladou módní návrhářku Táru Pavlu Emingerovou se však stal hlavním komponentem při tvorbě kolekce pracovních oděvů pro náš pivovar. Látku pro modely se rozhodla obarvit právě pivním sladem. Kombinace více druhů pivního sladu dala textilu smetanový odstín, z něhož následně vznikly originální kousky.

Nainstalovali a spustili jsme technologii, kterou zachytáváme oxid uhličitý (CO₂) vznikající při kvašení piva. Znamená to přibližně 500 tun CO₂ ročně, které již neskončí v ovzduší. Zároveň si tím sami zajišťujeme zásobování plynem, který je pro výrobu nezbytný a dosud jsme ho museli nakupovat.

Řidič kamionu zkolaboval za jízdy po dálnici D1, jeho vozidlo mířilo ke svodidlům. Spolujezdec Martin Záviška nezpanikařil, podařilo se mu převzít řízení a kamion bezpečně zastavil v odstavném pruhu. Kolegovi poskytl první pomoc a zavolal záchranku. Zachránil tak život nejen kolegovi, ale dost možná i mnoha dalším lidem, a předešel materiálním škodám. Smekáme a Martina Závišku jsme odměnili Bernardovou cenou – velkým zlatým srdcem a pivem na rok zdarma.

I letos jsme podpořili policejní preventivní akci Řídím, piju nealko pivo. Cílem projektu je rozšířit povědomí veřejnosti o nápoji, který je při řízení vozidla bezpečnou alternativou alkoholického piva. Řidiči, u nichž policie neodhalila požití alkoholu před jízdou, dostali jako odměnu a motivaci nealko pivo. Akce je spolupořádána Svazem pivovarů a sladoven.

Černý ležák Bernard získal už 117. ocenění. Je to první místo v jeho kategorii na degustační soutěži České pivo. Naše černé zlato vaříme ze čtyř druhů sladů, má výraznou plnou chuť s jemnou hořkostí. A právě pro výraznou chuťovou odlišnost je na pivním trhu zcela ojedinělé, což předlouhá sbírka ocenění z celého světa potvrzuje. Pořadatelem soutěže je Český svaz pivovarů a sladoven, cenu jsme si převzali na letošní Svatováclavské slavnosti v Praze.

Bezčasí a ticho

Richarda Nestlera

Těleso XLVIII fragment II,
uhel a pastel na papíru,
100 × 70 cm, 2025

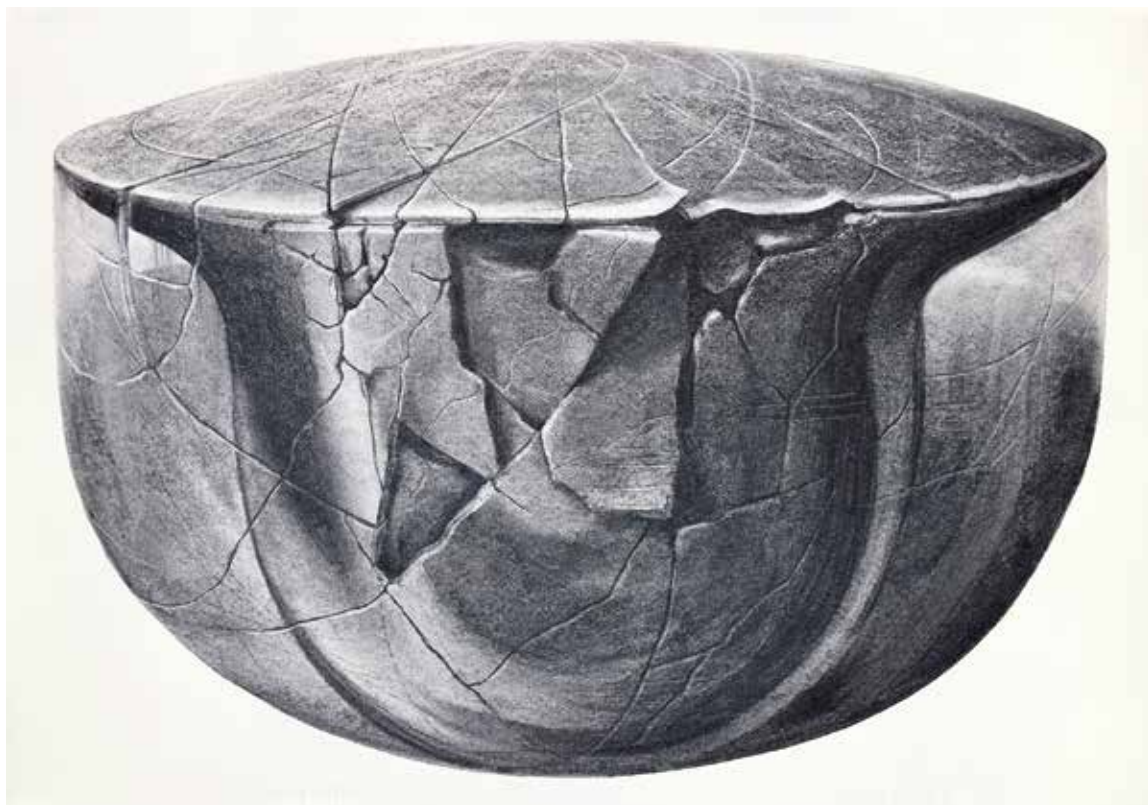
<
Těleso XV,
uhel na papíru,
70 × 100 cm, 2023

Těleso XXXVII fragment II,
uhel na papíru,
100 × 70 cm, 2025

Jsme obklopeni vesmírným prostorem nepředstavitelných rozměrů, který ukrývá nesčetné množství hvězd a galaxií. Věda odhaluje, že jak v makrokosmu, tak i v mikrokosmu existují stále další a další rozměry. Prostor se otevírá v obou směrech do nekonečna, což rozostřuje měřítko nám známých proporcí. Malé v sobě obsahuje velké a naopak.

Lidstvo pluje na planetě vesmírným oceánem, nevědouce kam, nevědouce čím poháněno. I když se tato skutečnost dotýká našich každodenních životů jen velice okrajově, nabízí se zde možnost se s tím umělecky setkat a pokusit se o výtvarné vyjádření těžko uchopitelných otázek a myšlenek. Obrazem spojit nespojitelné, zobrazovat nevyslovitelné a nepředstavitelné je jedna z výsad umění.

Těleso XXVII,
uhel na papíru,
70 × 100 cm, 2024

Těleso XLV noc,
uhel na papíru,
100 × 70 cm, 2025

Kresby zdůrazňují křehkost našeho bytí a současného světa. Zobrazované objekty působí často fragilně, nesou zřetelné stopy stárnutí, otření, jsou poškrábané a některé jsou dokonce silně poškozené. Zdůrazňují pomíjivost všeho – ať už jde o pomíjivost přírody, nebo pomíjivost civilizací, včetně té naší vlastní.

Zobrazují jakési přírodní útvary a formy, některé jsou zároveň pozměněny umělými, nepřírozenými strukturami. Ty mohou symbolizovat stopy civilizace a její zásahy do přírody. Některé kresby zůstávají uzavřeným tvarem, který neprozrazuje víc než povrch, jiné jsou neuchopitelné svým tvarem a smyslem. Další otevírají nové světy, do kterých lze nahlédnout, ale nevede k nim žádná jasná cesta. Tyto světy jsou vzdálené, nedostupné a uzavřené. Zůstávají jen obrazem, kreslenou utopií.

Richard Nestler (*1981), rodák z německé Saské Kamenice, je absolventem Akademie výtvarných umění v Praze, kde studoval od roku 2006 v ateliéru Intermediální školy Milana Knížíka.

Těleso XIV. Stack,
uhel na papíru,
200 × 140 cm, 2023

Ráno vstát a vylepšit svět

Vít Voláček | podnikatel

„Práce je hotová, až je hotová. A dokud není hotová, tak od ní prostě nelze odejít.“

Může se stát každý člověk úspěšným podnikatelem?

Řekl bych, že je to kombinace genů, buněk, vychování. A touhy něco dokázat. Určitě nevěřím tomu, že se podnikat naučíte na vysoké škole ekonomické, i když ta vám samozřejmě dá dobrý základ a vědomosti v mnoha ohledech, které vám mohou zachránit hodně peněz a ušetřit hodně času. Jenže pak je tu pro mě osobně možná vůbec největší věc, kterou jsem zažil sám – poznat správnou chvíli. Příležitost má každý, ale většina lidí ji nerozpozná. Anebo ji nechce rozpoznat.

I u vás byla rodina zásadní?

Firmu jsme rozjížděli v roce 1998 s otcem, ale stejně důležitá byla máma – táta, projektant počítačových sítí, je extrémně vzdělaný a chytrý, máma, keramička, zase extrémně pracovitá. Když se člověk kouká dovnitř sebe, opravdu mám půlku z toho a půlku z druhého. A oba byli podnikaví už od 80. let, máma využívala možnost, že jako vystudovaná keramička mohla prodávat své výrobky na Vánoce či Velikonoce, takže jsme jí jako kluci pomáhali. Táta zase i jako zaměstnanec dělal projekty pro IBM a další firmy. Hledali příležitosti.

I v době, kdy byl podnikatel nepřítelem režimu.

U nás se projevilo i to, že dědovi v roce 1948 sebrali velkou truhlářskou dílnu, vyrůstali jsme v tom. Táta má historku, že když mi bylo pět, šli jsme kolem zavřeného stánku se zmrzlinou a já se ptal: Kdyby to bylo normální, tak ji prodávají a my si ji kupujeme, ne? Už tehdy jsme si uvědomovali, že věci nefungují

tak, jak by měly. A máma nás vždycy pobízela: Jestli si chcete vydělat nějaké peníze, tak mi pojdte pomoci prodávat ke krámkům, to jsem já dělal třeba už od deseti let. Tím pádem mi bylo jasné, že když člověk něco chce brát, tak nejdřív musí něco dát. Že nic není zadarmo.

Načež přišla 90. léta, kdy začínala vaše rodinná firma. Byla to jedinečná doba?

Hlavně na začátku byli všichni nadšení z toho, že se něco bude měnit; dneska, když v práci ohlásíte změny, takové nadšení mezi všemi určitě nevládne. Devadesátá léta byla unikátní. Hodně se zajímám o historii a v naší zemi mnohokrát probíhalo velké přerozdělování majetků: po Bílé hoře, v rámci průmyslové revoluce od šlechty k průmyslníkům, pak přišly pozemkové reformy po vzniku Československa, v negativním slova smyslu dění po roce 1945... A pak i to po roce 1989. Na základní podnikání jste měli podstatně větší šance, a k tomu se objevily obrovské možnosti doby – dnes tu jsou příležitosti, řekněme, standardní. Zároveň pořád dochází k obrovským změnám digitálního věku, proto si nemyslím, že by člověk neměl příležitost začít podnikat. Každý den je nová příležitost. Každý den někdo z těch, kteří už něčeho dosáhli, leniví – a to otevírá šanci dalším, co líní nejsou a chtějí něco dokázat.

Co je kromě pracovitosti zásadní?

Myslím si, že princip, že nic z toho, co jsme dělali a děláme, není primárně kvůli zbohatnutí. Když použiju slova Standy Bernarda, každý má nějakou svou vlastní cestu, žádný podnikatelský příběh není stejný, ale hodně podobné je právě to, že ti opravdu

úspěšní to nezačali dělat kvůli penězům. Ale proto, že je to baví. Peníze jsou „vedlejší produkt“, ocenění vaší práce. U rodinných firem se navíc nehromadí na účtech, hromadí se ve firmách. To dává dnešnímu českému podnikatelskému základu stabilitu.

Však jste říkal, že v začátcích šla každá vydělaná koruna zpět do firmy...

Nejen tehdy, pořád investujeme do vývoje, všechny firmy se chtějí dál rozvíjet.

Je na cestě od malé firmy otce a syna až k miliardovým obrátům něco naplánovatelného?

Začali jsme v roce 1998 v bývalé Jednotě v Humpolci a v podstatě se nám od začátku nedaří držet žádný konkrétní plán. Velkým plánem bylo, že když už jsme začali s IT rozvaděči, tak musíme pokračovat, že to není práce na jeden rok, že vývoj nikdy neskončí. Když plánuju na rok dopředu, procházím si to měsíc po měsíci a říkám si: Vždyť se nám nic pořádně nedaří naplňovat. Ale pak se zpětně podívám na několik let a uvědomím si, že jsme splnili skoro všechno. Letos mi bylo padesát a když mi bylo 35, říkal jsem si, že v padesáti chci mít standardní středně velkou evropskou firmu, což je pro mě firma s obratem 100 milionů euro. To letos přibližně budeme mít. Trvalo to, věci byly komplikovanější a ne tak přímočaré, jak by člověk chtěl, ale celkový cíl se podařil. Ne každý je tak chytrý jako Steve Jobs nebo Elon Musk a vymyslí něco převratného, za mě je to opravdu hlavně o pracovitosti. Každý den ráno vstát do práce a nebát se problémů, které přijdou.

Přichází jich hodně?

Principiálně za mě skoro půlka rozhodnutí, které člověk udělá, ať už v životě, nebo jako manažer, není správných. Velký rozdíl mezi Evropou a USA je v tom, že v Americe se nebojí říci, že jim nějaký projekt zkrachoval, není to cejch. Přitom i tady určitě plno firem – i těch podstatně větších, než jsme my – bude mít určité části a divize, které jsou neúspěšné, které mají problémy. To je běžné, normální. Na nás manažerech pak je to, abychom byli schopni takové problémy řešit a dostat problematictější části firmy do standardní nebo ideálně do lepší kondice.

Je v něčem podnikání v roce 2025 objektivně těžší než dříve?

„Nechce se nám ustupovat z vydobytých pozic, ale Evropa je na ústupu.“

Od začátku války na Ukrajině je to hodně těžké, změny jsou velké. Ale hlavně vidím jeden celkový problém, který nás postihuje všechny – problém Evropy. Když byla řeč o devadesátkách, nebáli jsme se pracovat od rána do večera. Dneska se velké části Evropy týká určitá forma sociálního zabezpečení; neříkám, že lidé nechtějí vůbec pracovat, ale nepřetrhnou se, hlavně aby to moc nebolelo. Když přičteme cla z Ameriky a ukrajinskou válku, Evropa přestává být konkurenceschopná.

Cítíte to v praxi?

Myslím, že jsme takový lakmusový papírek, protože vyvážíme nejen do EU, ale i na Střední východ, do Afriky, do Asie, do desítek zemí. A vidíme, že

kvůli evropským nákladům jsme tam konkurenceschopní jen těžko. Přišli jsme o trhy na úkor Číny, ale i Turecka, zvlášť pokud jde o levnější výrobky. Když použiju příklad, pokud chce někdo jen obyčejné auto, co má volant a čtyři kola, v Evropě ho za cenu, se kterou ho naši konkurenti i s marží prodají, ani neumíme vyrobit. Pokud se to nezmění, Evropa bude mít gigantický problém. Respektive už ho má.

Co s tím?

Zbývá nám maximálně inovovat, i když jen těžko vymyslíme každý měsíc něco nového, a Čína i USA nejsou navíc v inovacích pozadu, spíš vepředu. Také je třeba používat AI a moderní informační systémy obecně, aby nám co nejvíc snížily náklady, maximalizovat automatizaci ve všech výrobních procesech, v kanceláři, ve výrobě, v obchodě, kdekoliv. Ale i tak z toho podle mě bude plynout jednoduchá věc: že ne všechno, co CONTEG vyrábí, bude moci vyrábět v Evropě. Všechny nadnárodní firmy dnes kombinují výrobu v Evropě, v Asii, v Latinské Americe – a pokud něco dodávají třeba do Afriky, je to sice pořád ta jejich top světová značka, ale zrovna to bude šarže vyrobená v Číně. Budeme se muset pustit podobnou cestou, abychom zůstali cenově konkurenceschopní.

To nezní optimisticky.

Buď ty problémy bude muset začít řešit někdo jiný než současní představitelé, nebo se z toho nevzpamatujeme. Možná se ale jen vrátíme v historii. V 8. století v bitvě u Poitiers Karel Martel zastavil Araby, kteří by jinak ovládli celý prostor Středozevního moře, čímž začala rekonkvista. V roce 1683 zase polský král Sobieski zachránil Vídeň před tureckými vojsky a Evropa dál v 19. století vládla světu – ale teď se dostáváme do situace, kdy podle mě světu za padesát let bude vládnout někdo jiný. Možná je to běžný vývoj doby, který se za dvě stě tři sta let zase otočí, jenže nám se nechce ustupovat z dobytých pozic. A Evropa je na ústupu. Nikdo nemá kuráž to změnit.

Proč?

Začněme cenami energií, které jsou několikanásobně dražší než kdekoliv jinde. Pak je tu sociální zabezpečení – nikdo samozřejmě nemá nic proti tomu, že máme v Česku například vyspělý zdravotní systém, to jsou dobré věci, které si chceme nechat. Ale kolik lidí i v naší zemi žije z dávek, z podpor? To prostě není dlouhodobě možné. Když budu otevřený, tady se lidé rozčilují kvůli zvyšování věku odchodu do důchodu, ale buď na to mám, nebo nemám. Asi se shodneme, že chceme dál vyvíjet nové léky, aby lidé ještě déle žili. Ale pak budeme muset i déle pracovat.

Kde vidíte řešení?

Možná budu až moc přímočarý, ale já si myslím, že celý problém spočívá v tom, že v západní Evropě od 60. let a u nás přibližně posledních dvacet let

VÍT VOLÁČEK

Narodil se v červnu 1975 v Praze. V roce 1998 se svým otcem Janem v Humpolci založili firmu CONTEG: z rodinného podniku se stal přední výrobce komponentů pro datacentra, jehož obrat se ročně pohybuje v miliardách korun. Vít je šéfem CONTEG Group, jeho mladší bratr Vojtěch pak obchodním ředitelem. CONTEG dodává pro globální firmy, mezi jeho zákazníky bylo sídlo NATO v Bruselu, IBM, Air France, automobily Audi či Volkswagen i pro Blízký východ či Asii, celkem působí ve více než 70 zemích světa. Poslední roky vyvíjí také chytré výdejní boxy pod značkou OX Point.

politici vyhrávají volby tím, že slibují lidem rozdávat peníze. Tohle musí skončit jako první. Pokud volby vyhrávám tím, že rozdávám peníze, které nemám, a chci aspoň část slibů i tak dodržet, je to rok od roku větší katastrofa. Druhá věc s tím jde ruku v ruce: zda mají lidé, kteří jsou čistými příjemci dávek, vůbec mít právo volit. Což je radikální, ale nikoli úplně ojedinělá myšlenka.

Tak volební systémy začínaly, než přišlo všeobecné volební právo.

Jenže pokud je pro politiky nejjednodušší říct, že dám každému obyvatele Česka deset tisíc, je to začátek konce. Přitom je to paradoxně nejhorší pro ty nejhudší lidi: sice dostanou peníze, ale většina z nich je hned spotřebuje, tím se zvedne inflace, zvedne se jim nájem – a vlastně z toho nemají vůbec nic, na konci měsíce budou zase na nule. To jsou úplně liché sliby, svět se musí dostat do normální situace, kdy se budou slibovat reálné věci. Kdybych já nebo jakýkoli jiný podnikatel sliboval, že vám dám něco, na co nemám, jak to asi dopadne? Možná dva měsíce vydržím, ale třetí zkrachuju. Takže jsem splnil slib, ale skončilo to katastrofou.

Změna sociální politiky je za vás krok číslo jedna?

Ta by měla nastartovat v lidech aktivitu – vždyť se česky říká, že bez práce nejsou koláče. Druhá věc je vytvořit s pomocí státu inovativní hub, který podpoří středně velké firmy v investicích, v inovacích. Třetí záležitostí je pak podpora školství a podnikatelské sféry celkově. To je za mě alfa a omega, firmy a školy musí pracovat na společných projektech. Je to poslední dobou lepší a lepší, ale mělo by se to ještě

zrychlit, aby školy připravovaly lidi na reálný život, to je strašně důležitá věc. Takové tři věci by podle mě ohromně pomohly, aby se republika někam posunula. Ale celé se to musí uchopit dlouhodobě. Tohle není akce na čtyři roky, ani na osm let.

A dále?

Případná čtvrtá věc by byla vzhledem k velikosti našeho státu hodně těžká, a to pomoc firmám v jejich rozvoji v zahraničí. Naše palebná síla je daná velikostí Česka a sítí ambasad, je to komplikované. Zároveň české firmy – i ta naše – v poslední době ukázaly, že tady už jsou schopné si poradit samy.

To je změna k lepšímu?

U kolegy jsem nedávno našel na stole časopis s pořadím sta největších českých průmyslových podniků. Z toho, jestli jsem dobře počítal, bylo pět v českých rukou, zbytek vlastnily zahraniční firmy. Přesto se začínají věci otáčet, středně velké české firmy – s obratem mezi 50 a 300 miliony eur ročně – už jdou s českým výrobkem, s českým produktem do zahraničí. To je strašně důležité. Češi přitom bývali taková sedláci, kteří nechtějí opustit rodné místo, rodnou chalupu. Najednou se nebojíme jít do světa.

I s vědomím překážek, které nám klade zaostávající Evropa.

Proto je důležité nemyslet si, že jsme středobod vesmíru. Jedenáct milionů obyvatel, to je jedno město v Číně. Jsme bezpečný přístav pro lidi, kteří chtějí žít v klidu a v pohodě, ale je klíčové si uvědomit, že pracujeme v evropském prostoru a z pohledu mladé generace spíš v tom celosvětovém. My jsme koupili fabriku v Barceloně, připravujeme akvizice

v Asii – tady je byznys, tak tam jedu. Možná už je čas nepřemýšlet ani jako Čech, ani jako Evropan, spíš jako obyvatel zeměkoule.

Souzníte s teorií o takzvaném bezprostředním okolí, tedy že i bez ohledu na potíže, o nichž se bavíme, má člověk stejně maximálně ovlivňovat v dobrém své blízké, děti, přátele?

Určitě musíte každý den vstát a jít něco dělat – to je začátek všeho. S úsměvem na tváři aspoň první hodinu vyrazit měnit svět k lepšímu. Použiju jedno z módních anglických spojení work-life balance, kdy slyšíte, že musíte mít vyváženou práci a osobní život. Takže vypnout večer telefon, už s nikým nekomunikovat. Na což já říkám: A to mám vypnout mozek? Vždyť to je nesmysl, mozek nepracuje v režimu on-off. Práce, soukromý život i sport jsou součástí mého života, já se s prací probouzím a s prací usínám, ale mezitím si jdu zasportovat a když mám čas v poledne, no tak si půjdu zaběhat v poledne, jen tím pádem budu ještě v deset večer sedět a něco dělat, protože mi to zrovna bude tou dobou myslet. Práce je hotová, až je hotová. A dokud není hotová, tak od ní prostě nelze odejít.

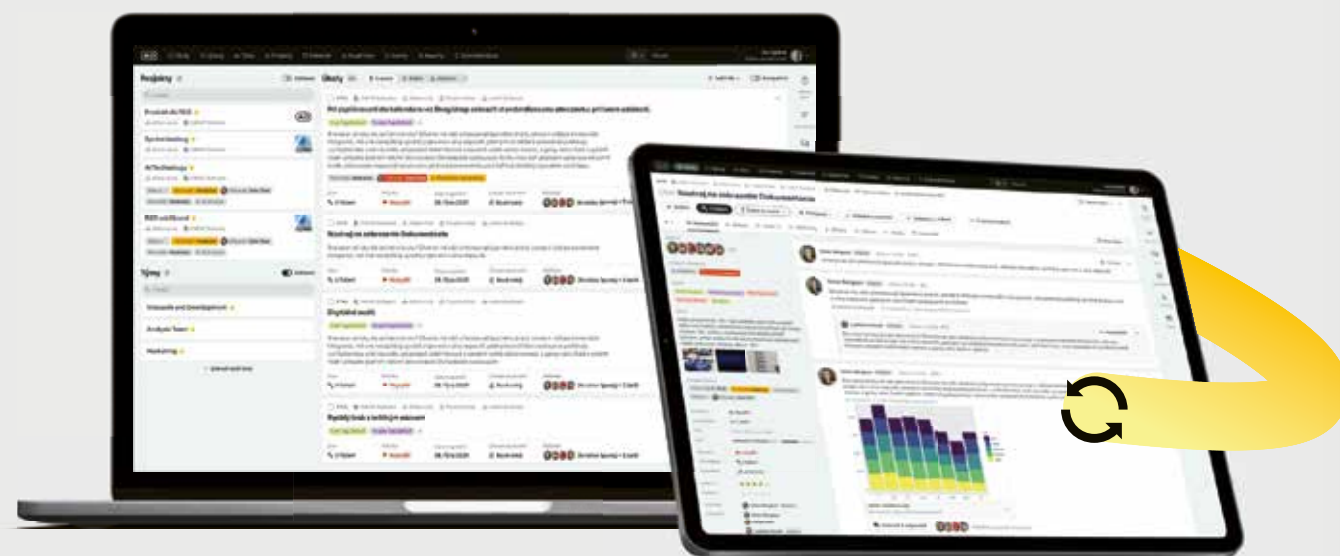
V kanceláři i doma?

Ano, jde o to, aby vám tohle vštěpovala i rodina, okolí. Pokoj není napůl uklizený, odchází se až z uklizeného pokoje. Když tohle bude fungovat, je to první krok k tomu, aby z našich dětí vyrostli zodpovědní lidé. A když budou zodpovědní lidé pozitivně ovlivňovat své okolí, tak přesně to potřebujeme. Jsme přece na světě, abychom něco dokázali. Ne abychom jen přežívali.

ALITEO

POWERED BY
KARAT SOFTWARE

Systém pro řízení týmů, projektů a požadavků

Hotovo, vyřízeno, splněno

Konečně přehled o dění ve firmě.

Všechny informace o projektech, týmech a úkolech na jednom místě. A přehledně.

Efektivní komunikace, sdílení informací a automatizace činností v jednom systému.

ALITEO - víc času na práci, která vás baví

WWW.ALITEO.COM

text Ondřej Neff
ilustrace Luděk Bárta

fejeton

Jak bylo na dovolené

„Kde jste byla na dovolené?“ ptal jsem se v naší samoobsluze na návsi té hodné paní za pultem. Je to tmavý typ. Barva jejího obličejce teď splyvala s barvou vlasů. Tenerife, odhadoval jsem. Santorini. Určitě ne Balt, to by byla ošlehaná větrem.

„Modřany,“ pravila. „Solárko, patnáct korun za minutu. Potřebuji dostat základ, než pojedu do Hurgady.“

K rozhovoru, rozumí se, došlo na začátku léta, v době, kdy do světa vyrazila teprve pouhá část kohorty čítající tři miliony sedm set tisíc hlav. Tyto řádky čtete na podzim. Vaše prádlo je už zbaveno mořského písku, suvenýry zapadly do zásuvek a prasklá pneumatika výletního autobusu se vytratila z nabídky konverzačních témat.

Kde ty jsi byl na dovolené, zeptáte se mě. Od pravidelného přispěvatele magazínu tak exkluzivního, jako je tento, jistě čekáte něco zajímavějšího, než je Hurgada nebo s odpuštěním Tenerife. Možná čekáte jemenský ostrov Socotra s mimozemsky působící krajinou díky endemickým dračincům a bizarním geologickým formacím. Nepřekvapilo by vás, kdybych strávil magické chvíle v Bolívii, v hotelu zbudovaném ze soli uprostřed solného jezera Salar de Uyuni. Tušíte moji zálibu v japonské kultuře. Té by odpovídal ostrov Aogashima s pouhými 200 obyvateli, kde můžete žít uvnitř kráteru aktivní sopky a užívat si odlehle pláže a termální prameny.

Pokud hádáte ostrov, je to trefa. Čekáte zvláštní ostrov? Ani v tom nezklamu. Zvláštní je v tom, že leží uprostřed Čech, od hranic města Prahy je to k nám pět a půl kilometru po silnici. Zvláštní na něm je jeho vymezení.

Obvyčejné ostrovy, ať už je to banální Hvar, nebo neobvyklá Aogashima, jsou vymezeny vodou, ať už mořem, jezerem, řekou, nebo rybníkem. Můj ostrov byl vymezen mediálně.

Celé léto jsem četl zvěsti tohoto typu: „Úmorná vedra vystřídají prudké bouře s krupobitím a místními tornády.“ Máme na sloupku verandy nedaleko dveří do kuchyně teploměr. Bedlivě jsem sledoval jeho ručičku, jak se toulá mezi pětadvacítkou a třicítkou. Vzpomínal jsem na exotickou dovolenou před patnácti lety, kdy jsme s Ljubou úpěli v krutých vedrech v kalifornském Údolí smrti. Jaké štěstí, říkal jsem si při té vzpomínce, že náš ostrůvek si drží podnebí vlídné, laskavé a středočesky umírněně letní. Občas se obloha zachmuřila. „Minulý týden teploty trhaly rekordy za celou dobu měření, teď přichází vlna přívalových dešťů.“ Toto jsem četl a spoléhal jsem při pohledu na šedivé mráčky na to, že náš ostrůvek si uchová meteorologickou střizlivost. Dolehne k jeho pomyslným břehům horký dech hořící planety, ztýrá ho mučivý žár, aby pak jeho utrpení završily

nakupené supercely, které do něho budou nemilosrdně bušit?

Ostrůvek nezklamal. Mráčky tmavly, ochladilo se a začalo pršet. Máme na zahradě nádobku se stupnicí. Jednou jsem tam naměřil čtyři milimetry, to jsou čtyři litry na čtvereční metr. Pak supercely odtáhly, uragány se přesunuly jínám a z médií znovu sálal horký dech pouště.

Ručička na sloupku nedaleko kuchyně ukázala sedmadvacet.

Jestli jste se před klimatickým peklem neodsunuli spolu s 37 procenty obyvatel země do ciziny, možná budete zvědaví, kde přesně leží ten náš ostrov mírného počasí. Že je to pět a půl kilometru od Prahy, to není přesná indikace. Jenže nedovedu uvést přesnou odpověď. On je to jaksi mediální ostrov. Já totiž jenom neseděl na zadku, občas jsem vytáhl paty. Ale ať jsem se ocitl, kde jsem se ocitl, všude se letní nálada střizlivě obvyčejnosti vlekla se mnou. V médiích zatím převládalo klimatické peklo.

Poučení? Přejďte do Hurgady. Anebo nesledujte média.

Za antikou do Athén

Zatímco na poznání Paříže nebo Říma je týden málo, na seznámení se s hlavním městem Řecka a především jeho antickými památkami člověku postačí čtyři dni. Uvidí to nejpodstatnější a zbyde mu dostatek času i na procházky živými ulicemi města. Ubytovat se je nejlepší ve čtvrti Monastiraki, i když většina hotelů v centru je hodně drahá. Dá se ale najít hotel někde na předměstí a do centra jezdit metrem, které tu má tři linky a je levné.

Hlavním lákadlem Athén je Akropole, která se tyčí na kopci vysoko nad městem a už zdálky upoutává pozornost. Bohužel i mimo hlavní letní sezónu, třeba na podzim, se musí návštěvník smířit s širokou a dlouhou frontou, která postupuje jen velmi pomalu, a to samé ho čeká i při sestupu. Ale odměnou je mu nevšední zážitek, na který hned tak nezapomene. Je to právě Akropole, která je nejvýraznějším symbolem zlatého období antického Řecka.

Už vstupní Propylaje s četnými kamennými sloupy, kolem nichž se prochází směrem k Parthenonu, ohromí svojí mohutností.

Po poněkud únavném výstupu se člověku otevře pohled na Parthenon, chrám bohyně Athény, vybudovaný v letech 447 až 458 před naším letopočtem. Jde o mistrovské dílo stavitele Itkina a slavného sochaře Feidia, autora monumentální dvanáct metrů vysoké sochy bohyně Athény, na niž bylo spotřebováno tisíc kilogramů zlata a velké množství slonoviny. Socha ani její torzo se bohužel nedochovaly. Zato se dochovaly vlasy, které Parthenon zdobily: část jich je v akropolském muzeu, část v pařížském Louvru a zejména v londýnském Britském muzeu. Majestátní chrám poznamenal neúprosný zub času a především ničivý výbuch střeliva, které se tu skladovalo v devatenáctém století, protože před lety Akropole sloužila jako pevnost a sídlila tu vojenská posádka.

Naproti Parthenonu v severní části Akropole stojí chrám Erechtheion se čtyřmi sochami žen, takzvaných karyatid (jde ovšem pouze o kopie, originály jsou v blízkém muzeu), a menším ionským sloupovým řádem. Chrám o složitém půdorysu je o něco mladší než slavnější Parthenon.

Na Akropoli jsou i zbytky dalších především sakrálních staveb a v prohlubni, takže neruší celkový pohled, postavili před sedmdesátí lety muzeum, kde uchovávají nejvýznamnější nálezy.

Po důkladné prohlídce následuje sestup do centra města a cesta k Dionýsovu divadlu tvořícímu ohromující amfiteátr. Právě v něm byly před lety uvedeny hry tří slavných řeckých autorů tragédií – Aischyla, Sofokla a Euripida. Vlastně tady vznikalo evropské divadlo.

Za zastávku určitě stojí i řecká Agora, i když z původních staveb se tu dochovaly jen stěží patrné základy. Výjimku tvoří Hefaistův chrám na nízkém pahorku, který pochází ze

stejného období jako Parthenon. Je sice menší, ale podstatně zachovalejší. Řekové ho zasvětili bohu ohně Hefaistovi a bohyni Athéně.

V Agoře najdeme i rozlehlé muzeum, které vystavuje ohromující sbírku řecké keramiky nalezené především při vykopávkách. Je půvabná a současní umělci tu jistě nacházejí svěží inspiraci. Keramiku doplňují sochy na otevřené terase. S řeckou Agorou sousedí ta římská, která rovněž stojí za prohlídku. Návštěvníka překvapí poměrně zachovalá Věž větrů s osmi reliéfy božstev a slunečními hodinami.

V centru města jsou i osamocené antické stavby. Zachovalým korintským sloupovým řádem vyniká Hadriánova knihovna z druhého století našeho letopočtu pár kroků od rušného centrálního náměstí. Na samém konci čtvrti Plaka pak stojí Hadriánův oblouk, za nímž se vypíná Akropolis. Ještě o kus dál se nalézá chrám Dia Olympského z šestého století před naším letopočtem.

Neantických památek je v Athénách poskrovnu. V živých uličkách člověk občas narazí na půvabný kostelík. A z velkých chrámů je to Velký Mitropolis. Taxíkem se dá dojet ke klášteru Kaisariani, který stojí na jednom z athénských předměstí. Ještě dnes k prameni jezdí athénské ženy, které chtějí otěhotnět, protože je prý léčivý. Klášter s kostelem z jedenáctého století obklopují zalesněné svahy.

A když už jsme u možnosti někam vyjet, metro jezdí i do nepříliš vzdáleného města Pireus, které patří mezi deset největších evropských přístavů a má nezapomenutelnou atmosféru. Podstatně blíže se nachází vrch Lykabett, na který můžete vyjet lanovkou a kochat se výhledem na Athény, jímž samozřejmě vévodí Akropole.

V Athénách jsou četná muzea. Antice je zasvěceno Muzeum Akropolis, moderní budova, která stojí pod stejnojmenným vrchem. Vyniká zejména početnými sochami, z nichž některé jsou kolorované. Ovšem největší sbírku antického umění najdeme v Národním archeologickém muzeu, v němž kromě jiného vystavují nálezy slavného německého archeologa Heinricha Schliemanna (objevitele Tróji) z Mykén nebo předměty z ostrova Kyklady. A aby návštěva Athén nebyla jenom o antice, lze se vydat i do byzantského muzea s pozoruhodnou kolekcí ikon, liturgickými oděvy a předměty. Poklidným lákadlem Athén je Národní, dříve Královská, zahrada vedle řeckého parlamentu, kde si člověk odpočine po ruchu velkoměsta. Najde tu i několik malých jezírek s vodním ptactvem a velké dětské hřiště. Za teplého počasí potěší cesta zastíněná stromy.

Určitě je dobré věnovat pozornost živé čtvrti Monastiraki, v níž se nachází velká tržnice s bohatou nabídkou oblečení i starožitností. Jsou tu celé ulice plné restaurací. Hlavní jídlo se dá pořídit i za deset euro. Mezinárodní kuchyně se

v Athénách moc nepěstuje, naprostá většina podniků nabízí řeckou kuchyni, jejímž základem je zelenina a grilované maso.

V běžné řecké nabídce jsou samozřejmě zeleninové saláty třeba se zdejší sýrem feta, zajímavé předkrmy (v rybí restauraci jsou to například fazolové pyré s marinovanými ančovičkami nebo grilované sardinky) a jako hlavní jídlo gyros nebo lépe souvlaki, což jsou tradiční grilované špízy z kuřecího, vepřového nebo jehněčího masa prokládané zeleninou. Chutné jsou i masové kuličky podávané s rajčatovou omáčkou. Personál vám donese jídlo a pití docela brzy, zato na placení si dost dlouho počkáte. Ale už jste najezení, takže v klidu můžete pozorovat pouliční ruch.

A pokud budete mít při svých procházkách štěstí, narazíte i na bohatě a bizarně vyzdobenou kavárnu, kde v neobyčejně atraktivním prostředí podávají kávu a originální zákusky například ve tvaru dámské boty z těsta vyplněného zajímavým krémem. Naopak nedoporučuji řecké národní jídlo musaka, kde chuť mletého masa utlumí silná vrstva bezvýrazného bešamelu. Ale to je snad, kromě fronty na Akropoli, jediné athénské negativum. A pozor na netrpělivé řecké řidiče, zásadně nedávají na přechodu chodcům přednost.

Ke stavbě původně loveckého zámku Waldsteinovo Zátíší v třebíčském panství došlo pravděpodobně v sedmdesátých letech devatenáctého století a vlastnila ho známá aristokratická rodina Valdštejnů. Věrohodný doklad o jeho existenci pochází z roku 1882. Původně šlo o jednopatrovou budovu s balkonem. V dvacátých a třicátých letech dvacátého století bylo přistavěno druhé patro. Zámek leží poblíž vesnice Svatoslav kousek od silnice z Kamenice u Jihlavy do Třebíče. Po druhé světové válce byl zabavený a dlouho ho vlastnila třebíčská továrna Závody Gustava Klimenta a využívala ho k podnikové restauraci. Po listopadu 1989 byl objekt vrácen synům poslední majitelky. Nyní je v něm kavárna a půvabný penzion, který dává svým hostům především klid uprostřed lesů a koupání v rybníku. Dvě odpoledne v týdnu se pak nabízí zájemcům prohlídka zámku.

Waldsteinovo Zátíší

Výrobní kvíz: Najděte 5 skrytých rizik

Než se výrobek dostane k zákazníkovi, musí projít celým složitým výrobním procesem. Hotový produkt vypadá jednoduše. Ale dostat ho na trh? To je kumšt plný nástrah. Zkuste si náš kvíz a podívejte se, co všechno se může ve výrobě pokazit.

Za tři desetiletí jsme analyzovali tisíce podnikatelských rizik napříč všemi odvětvími. Od tradičních výrob po nejmodernější technologie – každý sektor má svá specifika, která důvěrně známe. Proto dokážeme navrhnout pojistnou ochranu šitou přesně na míru. V RESPECT chráníme nejen váš majetek, ale hlavně váš klid.

Naskenujte QR kód a zjistěte, jestli jste odhalili všechny nástrahy.

Za kvalitu pojištění přebíráme *osobní* odpovědnost

www.respect.cz

ŠKOLICÍ CENTRUM BERNARD

NAČEPUJTE SI ZÁŽITEK PŘÍMO V SRDCI PIVOVARU!

Začínající výčepní, zkušení profíci, celé party kamarádů, naše Školící centrum Bernard je otevřeno všem. Vstupte s našimi lektory do světa správného skladování sudů, přípravy skla a precizního čepování piva. Těšíme se na vás!

NAVSTIVTEBERNARD.CZ

DALŠÍ ČÍSLO V LEDNUI.